

Temat:

**PAKT Z GOMBROWICZEM – INTELEKTUALNE WYZWANIE, UMYSŁOWA
PRZYGODA, WYRAFINOWANA ZABAWA...**

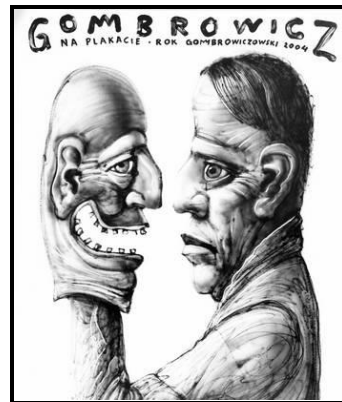
(cykl spotkań z Gombrowiczem)

CYTATY Z GOMBROWICZA:

Nie istniejesz, jeśli nie masz poczucia humoru

Sztuka powinna być jak aspiryna, uwalniać od skurczu

: -)

Cele lekcji:

- Poznanie oryginalnej twórczości Gombrowicza.
- Poznanie Gombrowiczowskiej teorii ograniczenia jednostki przez formę.
- Poznanie teorii ferdydurkistów.
- Poznanie nowego typu powieści w literaturze polskiej – odmiany prozy awangardowej.
- Poznanie zjawiska kreacjonizmu w prozie I połowy XX wieku.

Wiadomości i umiejętności; uczeń potrafi:

- omówić kreację bohatera-narratora;
- scharakteryzować świat przedstawiony;
- zdefiniować kategorie estetyczne: groteska, absurd i omówić ich realizację w prozie Gombrowicza;
- wskazać i omówić w dziele parodię jako stylistyczny wyraz groteski;
- wyjaśnić i zilustrować przykładami z literatury zjawisko parodii i stylizacji językowej;
- określić funkcję gry słownej i stylu jako czynników demaskujących formę;
- omówić zjawisko kreacjonizmu w kontekście prozy;
- zinterpretować symbole występujące w powieści;
- omówić cechy gatunkowe prozy poetyckiej.

PRZEBIEG CYKLU LEKCJI

1. Kim jest ten dziwny Gombrowicz?

- Wzbogać dołączony o Gombrowiczu materiał biograficzny i poszukaj ciekawostek z życia autora.

2. Tytuł powieści.

- Co oznacza tytuł?
- Jak go odmieniać?!
- Jakie są teorie badaczy literatury?

3. Zakończenie książki – najważniejsza część kompozycyjna powieści.

- Skąd się wziął pomysł na zakończenie?
- Jak je interpretować?

4. Kim jest główny bohater?

- Zbierz informację o bohaterze.
- W jakiej poznamy go sytuacji?

5. Śledzimy wędrówkę Józia.

1) Poznajemy przygody bohatera.

- Szkoła
- Stacja
- Dworek szlachecki

2) Kogo poznaje podczas wędrówki? Zwróć uwagę na innych bohaterów.

3) Z czym walczy Józio, przeciwko czemu się buntuje?!

4) Zwróć uwagę, czym się zaczyna, a czym kończy przygoda Józia.

6. Gombrowiczowska anatomia – gęba, pupa (upupiać), łydka, kupa.

- Wyjaśnij symboliczne znaczenie motywów.

7. W gorsecie gombrowiczowskiej formy...

- Jak rozumiesz pojęcie gombrowiczowskiej formy?

8. W świecie absurdu, parodii i groteski.

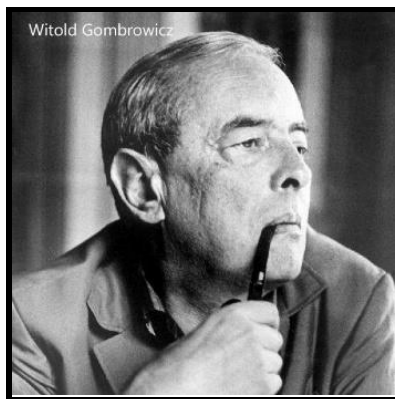
- Zdefiniuj kategorię groteski i zilustruj przykładami z tekstu.
- Zdefiniuj pojęcie absurdu.
- Wyjaśnij zjawisko parodii.

9. *Ferdydurke* jako powieść awangardowa.

- Wypisz cechy gatunkowe powieści awangardowej.
- Słowa-klucze: absurd, groteska, parodia, stylizacja, neologizm, kreacjonizm.
- Przypomnij definicje kluczowych pojęć.

10. Motywy do matury, czyli jak upupić Gombrowicza...

- Wypisz z książki główne, kluczowe motywy.

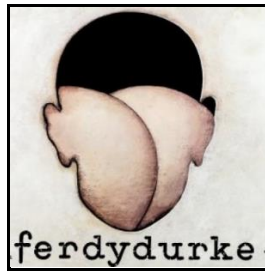
„BYŁO W NIM COŚ Z PODRÓŻNIKA I ODKRYWCY...”
GOMBROWICZ – PISARZ PRZEKORNY, PROWOKATOR

1. Kim jest ten dziwny Gombrowicz?

Wzbogać notę biograficzną o ciekawostki z życia autora

- 1904 – 1969.
- Prozaik, dramaturg, eseista, z wykształcenia prawnik.
- „*Mistrz zrywania masek*”; „*pisarz międzynarodowy*”, *pisarz awangardzista*.
- Sam o sobie mówił: *Jestem sportowcem w dziedzinie umysłu*.
- Autor „*Pamiętnika z okresu dojrzewania*” – **debiut literacki w roku 1933**.
- „*Ferdydurke*” **wydana w 1937 roku** (powieść stała się literackim wydarzeniem i sprowokowała dyskusję; przyjęta dość niechętnie, krytycznie ze względu na swoje nowatorstwo).
- W komunistycznej Polsce powieść ukazała się tylko raz – w 1957 roku (niechętnie przyjęta przez władze jako dzieło pisarza emigracyjnego).
- Studiował w Warszawie (prawo), a także we Francji (filozofia i ekonomia).
- Miesiąc przed wybuchem II wojny uczestniczył w dziewiczym rejsie transatlantyku „Stefan Batory” z Europy do Ameryki Południowej (w Argentynie pozostał na kolejne 24 lata, uznając ten kraj za swoją drugą ojczyznę; **przez 30 lat przebywał na obczyźnie**).

„BRAK SENSU JEST JEGO SENSEM”

2. Tytuł powieści.

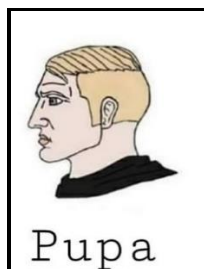
- Co oznacza tytuł?
- Jak go odmieniać?!
- Jak tytuł koresponduje z fabułą?
- Poszukaj w różnych źródłach, co na ten temat twierdzą historycy literatury, badacze (ferdydurkiści).
- Jak tytuł wpisuje się w konwencję powieści?

„PUENTĘ WZIĄŁ Z MOJEGO GARNKA”

3. Zakończenie książki – najważniejsza część kompozycyjna powieści.

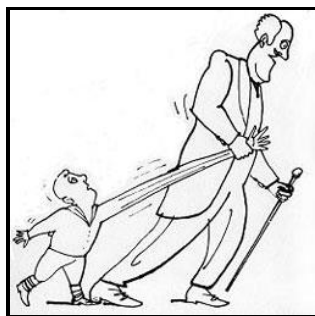
- Co wnosi zakończenie?
- Skąd się wziął pomysł na taki koniec?
- Jak zakończenie wpisuje się w konwencję powieści?

**„WE WTOREK ZBUDZIŁEM SIĘ O TEJ PORZE BEZDUSZNEJ I NIKLEJ
KIEDY WŁAŚCIWIE NOC SIĘ JUŻ SKOŃCZYŁA,
A ŚWIAT NIE ZDAŹYŁ JESZCZE ZACZAĆ SIĘ NA DOBRE”**

4. Kim jest główny bohater?

- Zbierz informacje o bohaterze.
- W jakiej poznamy go sytuacji?

*FERDYDURKE – O CO TU WŁAŚCIWIE CHODZI?
„OPOWIEŚĆ O CZŁOWIEKU ZAMKNIĘTYM W METAFORACH CIAŁA”*

5. Śledzimy wędrówkę Józia.

JÓZIO W SZKOLE

JÓZIO NA PENSJI U MŁODZIAKÓW

JÓZIO WE DWORZE HURLECKICH W BOLIMOWIE

A kogo śledzi Józio? Kogo podgląda, kogo obserwuje?

Inni bohaterowie, różne formy:

PROFESOR PIMKO

BLADACZKA

PIÓRKOWSKI

MIĘTALSKI VEL „MIĘTUS”

PYLASZCZKIEWICZ VEL „SYFON”

KOPYRDA

MŁODZIAKOWIE

ZUTA MŁODZIAKÓWNA

HURLECKA Z DOMU LIN

KONSTANTY HURLECKI

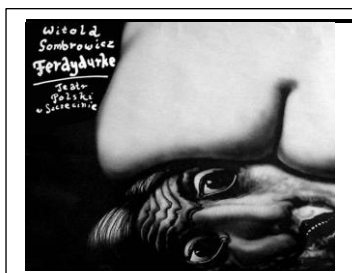
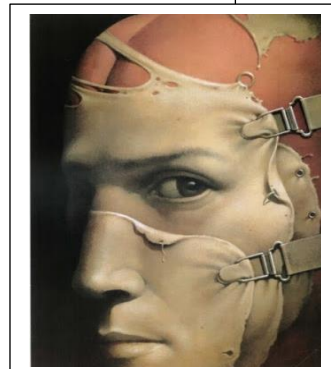
ZOSIA HURLECKA

WALEK

**„KAŻDĄ SYTUACJĘ ŻYCIOWĄ GOMBROWICZ PRZENOSI NIEJAKO NA TEREN
CIAŁA I TAM JĄ ROZWIĄZUJE” (Jerzy Jarzębski)
W GORSECIE GOMBROWICZOWSKIEJ FORMY...**

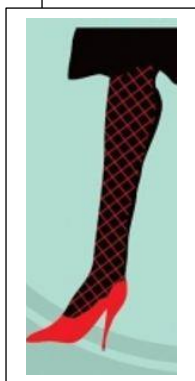
6. Gombrowiczowska anatomia – geba, pupa (upupiać), lydka, kupa.

GĘBA

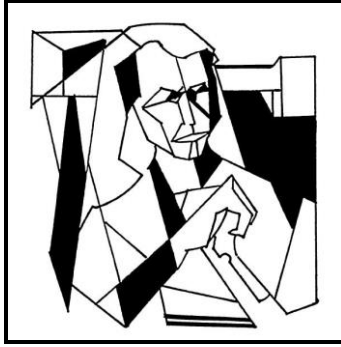
PUPA

LYDKA

KUPA

**„ACH, STWORZYĆ FORMĘ WŁASNĄ!
PRZERZUCIĆ SIĘ NA ZEWNĄTRZ! WYRAZIĆ SIĘ!
NIECH KSZTAŁT MÓJ RODZI SIĘ ZE MNIE, NIECH NIE BĘDZIE ZROBIONY MI!”**

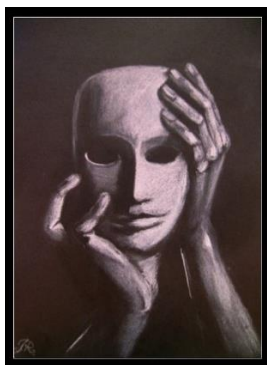
7. W gorsecie gombrowiczowskiej formy...

FORMA

CZŁOWIEK

WYRAŹ SIEBIE ZA POMOCĄ FORMY:

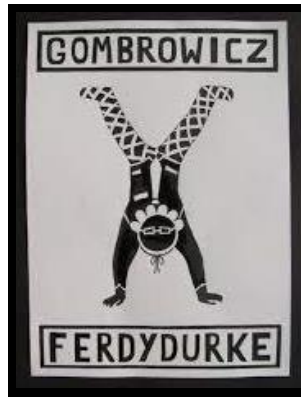
A large empty rectangular box provided for the student to express themselves using form.

PAKT AUTORA Z CZYTELNIKIEM

8. W świecie absurdu, parodii i groteski

Kategorie estetyczne:	Definicja:	Przykład:
ABSURD		
PARODIA		
GROTESKA		

OSWOIĆ GOMBROWICZA...

9. Ferdydurke jako powieść nowatorska, awangardowa. Cechy gatunkowe:

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

MOTYWY DO MATURY, CZYLI JAK UPUPIĆ GOMBROWICZA... 😊

10. Motywy maturalne, kluczowe słowa: